



T.C.
İstanbul
YENİ YÜZYIL
ÜNİVERSİTESİ

ECZACILIK FAKÜLTESİ

2025-2026 Eğitim Yılı Bahar Yarıyılı

Dersin Adı: Toplumsal Katılım İçin Türk İşaret Dili ve Sağır Kültürü			Dersin Kodu: USD150
3 AKTS	2 yıl – 1 yarıyıl	Lisans	Seçmeli
	Teorik: 2 s/ hafta	Uygulama: 0 s/ hafta	Türkçe
Öğretim Elemanı Adı Öğretim Görevlisi Ceren Ay e-posta adresi: cerenulku.ay@yeniyuzyil.edu.tr İrtibat telefonu: 444 5001			

Görüşme Saatleri:

Gün/Saat

13:00-16:00 Perşembe

(Varsa) Dersin web sayfasının adresi:

Bu dersin amacı; öğrencilerin Türk İşaret Dili (TİD) ve Sağır kültürü hakkında kuramsal ve uygulamalı bir altyapı edinerek, sağır ve işitme engelli bireylerin toplumsal yaşama eşit, bağımsız ve etkin katılımını destekleyecek bilgi, beceri ve tutumları geliştirmelerini sağlamaktır. Ders, işaret dilini yalnızca bir iletişim aracı olarak değil, sağır topluluğun dilsel-kültürel kimliğini taşıyan bir unsur olarak ele alır; öğrencilerin sağır bireylerle etkileşimde kapsayıcı, erişilebilir, etik ve hak temelli bir yaklaşım geliştirmesini hedefler.

Bu kapsamda ders; öğrencilerin TİD'in temel dil özelliklerini, iletişim kurallarını ve görsel-uzamsal anlatım mantığını tanımalarını; sağır kültürü, sağır kimliği, dilsel azınlık perspektifi, toplumsal dışlanma ve ayrımcılık gibi kavramları eleştirel bir çerçevede değerlendirebilmelerini amaçlar. Öğrencilerin, günlük ve kurumsal ortamlarda sağır bireylerle iletişim kurarken doğru tutum ve davranışları benimsemeleri; iletişim süreçlerinde mahremiyet, saygı, özerklik ve profesyonel sınırlar gibi etik ilkeleri gözetmeleri beklenir.

Dersin bir diğer amacı; öğrencilerin eğitim, sağlık, adalet, kamu hizmetleri ve sosyal yaşam gibi alanlarda sağır bireylerin karşılaştığı iletişimsel ve yapısal bariyerleri tanımlayabilmeleri; erişilebilir bilgi üretimi, yönlendirme ve hizmet tasarımı süreçlerine ilişkin temel çözüm stratejileri geliştirebilmeleridir. Bu doğrultuda ders, öğrencilerin temel düzeyde TİD temelli iletişim kalıplarını kullanabilmelerini; aynı zamanda sağır bireylerin toplumsal katılımını güçlendirmeye dönük farkındalık, savunuculuk ve kapsayıcı uygulama önerileri üretebilmelerini destekler.

Sonuç olarak bu ders, öğrencilerin mezuniyet sonrasında farklı mesleki ve toplumsal bağlamlarda sağır bireylerle etkileşim kurarken duyarlı, yetkin ve hak temelli bir iletişim yaklaşımına sahip olmalarına; toplumsal katılımı destekleyen erişilebilirlik odaklı tutum ve uygulamalar geliştirebilmelerine katkı sunmayı amaçlamaktadır.

Dersin kısa tanımı: Bu ders, Türk İşaret Dili (TİD) ve Sağır kültürüne ilişkin temel kavramları toplumsal katılım ve erişilebilirlik perspektifiyle ele alır. Ders kapsamında sağır kimliği, işaret dilinin görsel-uzamsal yapısı, kapsayıcı iletişim ilkeleri ve sağır bireylerin kamusal ve sosyal yaşama katılımını etkileyen iletişimsel ve yapısal engeller incelenir.

Genel Yeterlilikler: Öğrencilerin Türk İşaret Dili ve Sağır kültürüne ilişkin temel bilgi ve farkındalık geliştirebilme, sağır bireylerle etkileşimde kapsayıcı, saygılı ve etik bir yaklaşım benimseyebilme, toplumsal katılım ve erişilebilirlik

kavramlarını hak temelli bir perspektifle değerlendirebilme, kamusal ve sosyal alanlarda karşılaşılan iletişim engellerini tanıyabilme ve farklı bağlamlarda erişilebilir iletişim uygulamalarına yönelik temel çözüm önerileri geliştirebilme yeterliliklerini kazandırmayı amaçlar.

Öğretim Yöntem ve Teknikleri: Anlatım, soru-cevap, olgu sunum ve tartışma yöntemleri kullanılmaktadır.

Değerlendirme Yöntemi: Değerlendirme; ara sınav, uygulamalı ödev/proje ve final sınavı üzerinden yapılır; ara sınavın başarı notuna katkısı %30, uygulamalı ödev veya projenin katkısı %30 ve final sınavının katkısı %40'tır.

Önerilen Ders Kitabı:

1- <https://tidsozluk.aile.gov.tr/>

Yardımcı Okumalar:

Görsel ve işitsel sunumlar (power point sunumları)

Dersin İçeriği: Ara sınav(lar) ve final sınavı için belirlenen günler de belirtilecektir.

HAFTALIK KONULAR

Hafta	Konular
1	Derse giriş, dersin amacı ve kapsamı, erişilebilirlik ve sosyal girişimcilik kavramlarına genel bakış
2	Engellilik, sağır kimliği ve dilsel azınlık perspektifi
3	Sağır kültürü: tarihsel gelişim, değerler ve topluluk yapısı
4	Türk İşaret Dili'nin (TİD) görsel-uzamsal yapısı ve temel özellikleri
5	İşaret dili ile sözlü diller arasındaki farklar ve dilsel çeşitlilik
6	Sağır bireylerle iletişimde doğru ve yanlış tutumlar, etik ilkeler
7	Arasınav
8	Türk İşaret Dili'nde temel iletişim kalıpları (tanışma, yönlendirme, temel ifadeler)
9	Kamusal alanlarda (eğitim, sağlık, adalet, belediyeler) sağır bireylerin karşılaştığı iletişim engelleri
10	Sağır bireylerin toplumsal katılımı ve yurttaşlık hakları
11	Medya, dijital içerikler ve bilgiye erişimde işaret dili
12	Vaka analizleri ve örnek uygulamalar
13	Öğrenci sunumları ve uygulama çalışmaları
14	Final sınavı / Proje

DEĞERLENDİRME SİSTEMİ

YARIYIL İÇİ ÇALIŞMALARI	SAYISI	KATKI PAYI
Devam		
Laboratuvar		
Uygulama	1	
Alan Çalışması(varsa)		
Derse Özgü Staj (Varsa)		
Ödev	2	
Sunum	1	
Projeler	1	30
Seminer	1	
Ara sınav	1	30
Final	1	40
TOPLAM		%100

DERSİN ÖĞRENİM ÇIKTILARININ PROGRAM YETERLİLİKLERİ İLE İLİŞKİSİ

No	Program Yeterlikleri/Çıktıları	*Katkı Düzeyi				
		1	2	3	4	5

1	Erişilebilirlik, kapsayıcılık, evrensel tasarım ve kamusal iletişim alanlarına ilişkin temel kavramları ve kuramsal yaklaşımları bilir; bu kavramları sunum ve anlatım pratiklerine uyarlayarak kullanır.					5
2	Farklı hedef kitlelerin (engelliler, yaşlılar, farklı dil ve kültürlerden bireyler, düşük okuryazarlık düzeyine sahip kişiler vb.) iletişim ihtiyaçlarını analiz eder; sunum içeriğini bu ihtiyaçlara göre yeniden yapılandırır.					5
3	Görsel, işitsel, dilsel ve bilişsel erişilebilirlik ilkelerini sunum tasarımına entegre eder; slayt, görsel materyal ve anlatım biçimini erişilebilirlik standartlarına uygun biçimde düzenler.					5
4	Kapsayıcı ve anlaşılır dil kullanımını benimser; karmaşık, dışlayıcı veya erişimi kısıtlayan anlatım biçimlerini dönüştürerek sade ve yapılandırılmış içerikler üretir.					5
5	Sunumun yapısını, akışını ve mesaj örgüsünü hedef kitleye ve bağlama uygun biçimde planlar; etkili hikâyeleştirme ve anlatım tekniklerinden yararlanır.					5
6	Yüz yüze ve dijital ortamlarda sunum yaparken beden dili, ses kullanımı ve etkileşim tekniklerini erişilebilirlik ve kapsayıcılık ilkeleri doğrultusunda uygular.				4	
7	Altyazı, görsel betimleme, alternatif metin ve yardımcı teknolojiler gibi destekleyici araçları sunum süreçlerine entegre ederek çoklu erişim kanalları oluşturur.					5
8	Akademik, mesleki ve kamusal ortamlarda sunum yaparken etik, insan hakları ve eşitlik ilkelerini gözetir; ayrımcı ve dışlayıcı pratiklerden kaçınır.					5
9	Mevcut sunum örneklerini erişilebilirlik ve kapsayıcılık açısından eleştirel biçimde değerlendirir; güçlü ve zayıf yönlerini analiz eder.					5
10	Geri bildirimleri dikkate alarak sunum içeriğini ve anlatım biçimini geliştirir; sürekli iyileştirme ve öğrenme yaklaşımını benimser.					5
11	Takım çalışması içinde ortak sunumlar hazırlar; rol paylaşımı yapar ve iş birliğine dayalı üretim süreçlerini yönetir.					5
12	Sunum içeriğini yazılı, görsel ve sözlü bileşenleriyle birlikte bütüncül bir iletişim ürünü olarak tasarlar ve uygular.					5
13	Kendi alanına özgü konuları kapsayıcı ve erişilebilir biçimde anlatabilecek sunumlar geliştirir; mesleki iletişim yetkinliğini güçlendirir.			3		
14	Yaşam boyu öğrenme bilinciyle erişilebilirlik, dijital iletişim ve kapsayıcı tasarım alanındaki güncel gelişmeleri izler; sunum ve iletişim becerilerini sürekli olarak geliştirir.			3		

*1 en düşük, 2 düşük, 3 orta, 4 yüksek, 5 en yüksek ya da tamamen/kısmen şeklinde de belirtilebilir.

AKTS (İŞ YÜKÜ TABLOSU)

Etkinlikler	Sayı	Süre (Saat)	Toplam İş Yüğü
Ders Süresi (Sınav haftası dahil 14 hafta)	13	2	26
Laboratuvar			
Uygulama			
Derse Özgü Staj (varsa)			
Alan Çalışması			
Sınıf Dışı Ders Çalışma Süresi (Ön çalışma, pekiştirme)	13	5	65
Sunum / Seminer Hazırlama	1	1	1
Proje	1	1	1
Ödevler	1	1	1
Ara sınavlar	1	1	1

Yarıyıl Sonu Sınavı	1	1	1
Toplam			96/30=3.2